

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

19 decembrie 2019 *

„Trimitere preliminară – Cooperare judiciară în materie civilă – Procedura europeană de somație de plată – Regulamentul (CE) nr. 1896/2006 – Furnizare de documente suplimentare în sprijinul creanței – Clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii – Directiva 93/13/CEE – Control exercitat de instanța sesizată în cadrul unei cereri de somație europeană de plată”

În cauzele conexe C-453/18 și C-494/18,

având ca obiect cereri de decizie preliminară formulate în temeiul articolului 267 TFUE de Juzgado de Primera Instancia n° 11 de Vigo (Tribunalul de Primă Instanță nr. 11 din Vigo, Spania) și de Juzgado de Primera Instancia n° 20 de Barcelona (Tribunalul de Primă Instanță nr. 20 din Barcelona, Spania), prin deciziile din 28 iunie și din 17 iulie 2018, primite de Curte la 11 și la 27 iulie 2018, în procedurile

Bondora AS

împotriva

Carlos V. C. (C-453/18),

XY (C-494/18),

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul J.-C. Bonichot, președinte de cameră, domnii M. Safjan și L. Bay Larsen, doamna C. Toader (raportoare) și domnul N. Jääskinen, judecători,

avocat general: doamna E. Sharpston,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru guvernul spaniol, de M. García-Valdecasas Dorrego, în calitate de agent;
- pentru guvernul leton, de I. Kucina și de V. Soņeca, în calitate de agenți;
- pentru guvernul maghiar, de M. Fehér și de Z. Wagner, în calitate de agenți;
- pentru Parlamentul European, de S. Alonso de León și de T. Lukácsi, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: spaniola.

- pentru Consiliul Uniunii Europene, de J. Monteiro, de S. Petrova Cerchia și de H. Marcos Fraile, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de J. Baquero Cruz, de N. Ruiz García și de M. Heller, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatei generale în ședința din 31 octombrie 2019,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererile de decizie preliminară privesc interpretarea articolului 6 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii (JO 1993, L 95, p. 29, Ediție specială, 15/vol. 2, p. 273), a articolului 7 alineatul (2) literele (d) și (e) din Regulamentul (CE) nr. 1896/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2006 de instituire a unei proceduri europene de somație de plată (JO 2006, L 399, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 7, p. 94) și a articolului 38 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”), precum și validitatea Regulamentului nr. 1896/2006.
- 2 Aceste cereri au fost formulate în cadrul a două proceduri europene de somație de plată între Bondora AS, pe de o parte, și domnul Carlos V. C. și XY, pe de altă parte, în legătură cu recuperarea de către cea dintâi a unor creanțe care decurg din contracte de împrumut.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Directiva 93/13

- 3 Articolul 1 din Directiva 93/13 prevede:

„(1) Scopul prezentei directive este de apropiere a actelor cu putere de lege și actelor administrative ale statelor membre privind clauzele abuzive în contractele încheiate între un vânzător sau furnizor [a se citi «profesionist»] și un consumator.

(2) Dispozițiile prezentei directive nu se aplică clauzelor contractuale care reflectă acte cu putere de lege sau norme administrative obligatorii sau dispozițiile ori principiile din convențiile internaționale la care statele membre sau Comunitatea sunt părți, în special în domeniul transportului.”

- 4 Potrivit articolului 3 alineatul (1) din această directivă:

„O clauză contractuală care nu s-a negociat individual se consideră ca fiind abuzivă în cazul în care, în contradicție cu cerința de bună-credință, provoacă un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract, în detrimentul consumatorului.”

5 Articolul 6 din directiva menționată prevede:

„(1) Statele membre stabilesc că clauzele abuzive utilizate într-un contract încheiat cu un consumator de către un vânzător sau un furnizor [a se citi «profesionist»], în conformitate cu legislația internă, nu creează obligații pentru consumator, iar contractul continuă să angajeze părțile prin aceste clauze [a se citi «potrivit dispozițiilor sale»], în cazul în care poate continua să existe fără clauzele abuzive.

[...]”

6 Articolul 7 din aceeași directivă prevede:

„(1) Statele membre se asigură că, în interesul consumatorilor și al concurenților, există mijloace adecvate și eficiente pentru a preveni utilizarea în continuare a clauzelor abuzive în contractele încheiate cu consumatorii de către vânzătorii sau furnizorii [a se citi «profesioniști»].

(2) Mijloacele menționate la alineatul (1) cuprind dispozițiile în conformitate cu care persoanele sau organizațiile care au, în temeiul legislației interne, un interes legitim în protecția consumatorilor pot introduce o acțiune în justiție sau în fața organismelor administrative competente, în conformitate cu legislația internă în cauză, pentru a obține o decizie care să stabilească dacă clauzele contractuale elaborate pentru a fi utilizate în general sunt abuzive, astfel încât să poată aplica mijloace adecvate și eficiente pentru a preveni utilizarea acestor clauze în continuare.

[...]”

Regulamentul nr. 1896/2006

7 Considerentele (9), (13), (14) și (29) ale Regulamentului nr. 1896/2006 au următorul cuprins:

„(9) Scopul prezentului regulament este de a simplifica, de a accelera și de a reduce costurile de procedură în cauzele transfrontaliere referitoare la creanțele pecuniare necontestate, prin instituirea unei proceduri europene de somație de plată, și de a asigura libera circulație a somațiilor europene de plată în cadrul tuturor statelor membre prin stabilirea unor standarde minime prin respectarea cărora nu mai este necesară nicio procedură intermediară în statul membru de executare înaintea recunoașterii și executării.

[...]

(13) Reclamantul ar trebui să fie obligat să furnizeze, în cererea de somație europeană de plată, informații suficiente pentru identificarea și justificarea clară a creanței astfel încât să permită părâtului să decidă în cunoștință de cauză fie să se opună acesteia, fie să nu o conteste.

(14) În acest context, reclamantul ar trebui să fie obligat să includă o descriere a elementelor de probă în sprijinul creanței. În acest scop, formularul de cerere ar trebui să cuprindă o listă cât mai exhaustivă posibil a elementelor de probă prezentate în mod obișnuit în sprijinul creanțelor pecuniare.

[...]

(29) Întrucât obiectivul prezentului regulament, și anume instituirea unui mecanism rapid și uniform de recuperare a creanțelor pecuniare necontestate în toată Uniunea Europeană, nu poate fi realizat în mod satisfăcător de către statele membre și, prin urmare, având în vedere dimensiunile și efectele regulamentului, poate fi realizat mai bine la nivel comunitar, Comunitatea poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității astfel cum este

prevăzut la articolul 5 din tratat. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul menționat, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea acestui obiectiv.”

8 Articolul 1 alineatul (1) litera (a) din acest regulament prevede:

„Prezentul regulament are drept obiect:

(a) simplificarea, accelerarea și reducerea costurilor litigiilor transfrontaliere referitoare la creanțele pecuniare necontestate prin instituirea unei proceduri europene de somație de plată;”

9 Articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1896/2006 prevede:

„Prezentul regulament se aplică în materie civilă și comercială în litigiile transfrontaliere, indiferent de natura instanței. [...]”

10 Potrivit articolului 3 alineatul (1) din acest regulament:

„În sensul prezentului regulament, un litigiu transfrontalier este un litigiu în care cel puțin una din părți are domiciliul sau reședința obișnuită într-un stat membru, altul decât statul membru al instanței sesizate.”

11 Articolul 5 din regulamentul menționat prevede:

„În sensul prezentului regulament:

[...]

3. prin «instanță» se înțelege orice autoritate a unui stat membru care este competentă în ceea ce privește somațiile europene de plată sau în orice altă materie conexă;

4. prin «instanță de origine» se înțelege instanța care emite o somație europeană de plată.”

12 Articolul 7 din același regulament prevede:

„(1) Cererea de somație europeană de plată se introduce utilizându-se formularul tip A din anexa I.

(2) Cererea conține următoarele elemente:

(a) numele și adresa părților și, după caz, ale reprezentanților acestora, precum și ale instanței sesizate;

(b) valoarea creanței, în special principalul și, după caz, dobânzile, penalitățile contractuale și costurile;

(c) în cazul în care se cer dobânzi la creanță, rata dobânzii și perioada pentru care se cer aceste dobânzi, cu excepția cazului în care la principal se adaugă automat dobânzi legale în temeiul legislației statului membru de origine;

(d) cauza acțiunii, inclusiv descrierea circumstanțelor invocate ca temei al creanței și, după caz, a dobânzilor cerute;

(e) o descriere a elementelor de probă în sprijinul creanței;

(f) temeiul competenței

și

(g) caracterul transfrontalier al litigiului în sensul articolului 3.

[...]”

13 Potrivit articolului 8 din Regulamentul nr. 1896/2006:

„Instanța sesizată cu o cerere de somație europeană de plată examinează, în cel mai scurt termen și bazându-se pe formularul de cerere, dacă sunt îndeplinite condițiile menționate la articolele 2, 3, 4, 6 și 7 și dacă cererea apare a fi întemeiată. Această examinare poate fi efectuată cu ajutorul unei proceduri automatizate.”

14 Articolul 9 din acest regulament prevede:

„(1) În cazul în care nu sunt îndeplinite condițiile menționate la articolul 7, instanța dă reclamantului posibilitatea să completeze sau să rectifice cererea, cu excepția cazului în care aceasta este în mod vădit nefondată sau inadmisibilă. În acest scop, instanța utilizează formularul tip B din anexa II.

(2) Atunci când instanța cere reclamantului să completeze sau să rectifice cererea, aceasta stabilește un termen pe care îl consideră corespunzător având în vedere circumstanțele. Instanța poate proroga acest termen în cazul în care consideră util acest lucru.”

15 Articolul 12 din regulamentul menționat, intitulat „Emiterea unei somații europene de plată”, prevede:

„(1) În cazul în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 8, instanța emite somația europeană de plată în cel mai scurt termen și în principiu în termen de treizeci de zile de la introducerea cererii, utilizând formularul tip E din anexa V.

În calculul termenului de treizeci de zile nu este cuprins și termenul necesar reclamantului pentru a completa, rectifica sau modifica cererea.

(2) Somația europeană de plată se emite împreună cu o copie a formularului de cerere. Aceasta nu cuprinde informațiile furnizate de reclamant în apendicele 1 și 2 ale formularului tip A.

(3) În somația europeană de plată, pârâtul este informat cu privire la posibilitatea:

(a) de a plăti reclamantului suma care este menționată în somația de plată

sau

(b) de a se opune somației de plată făcând opoziție la instanța de origine, opoziție care trebuie trimisă în termen de treizeci de zile de la data la care i s-a comunicat sau notificat somația.

(4) În conformitate cu somația europeană de plată, pârâtul este informat că:

(a) somația a fost emisă numai pe baza informațiilor furnizate de reclamant și nu a fost verificată de către instanță;

(b) somația va deveni executorie, cu excepția cazului în care s-a făcut opoziție la instanță, în conformitate cu articolul 16;

(c) atunci când s-a făcut opoziție, procedura continuă în fața instanțelor competente din statul membru de origine în conformitate cu normele de procedură civilă de drept comun, cu excepția cazului în care reclamantul a cerut în mod expres ca procedura să ia sfârșit în acest caz.

(5) Instanța se asigură că somația de plată este comunicată sau notificată pârâtului în conformitate cu legislația națională, potrivit modalităților conforme standardelor minimale stabilite la articolele 13, 14 și 15.”

16 Articolul 16 din același regulament are următorul cuprins:

„(1) Pârâtul poate face opoziție la somația europeană de plată la instanța de origine utilizând formularul tip F din anexa VI, care îi este transmis odată cu somația europeană de plată.

(2) Opoziția se trimite în termen de treizeci de zile de la data comunicării sau notificării somației către pârât.

(3) Pârâtul indică în opoziție că el contestă creanța fără a fi obligat să precizeze motivele acestei contestații.

[...]”

17 Potrivit punctului 11 din formularul tip A din anexa I la Regulamentul nr. 1896/2006, pot fi adăugate declarații și informații suplimentare, dacă acest lucru se dovedește necesar.

Dreptul spaniol

18 A douăzeci și treia dispoziție finală din Ley 1/2000, de Enjuiciamiento Civil (Legea 1/2000 privind Codul de procedură civilă) din 7 ianuarie 2000 (BOE nr. 7 din 8 ianuarie 2000, p. 575) (denumită în continuare „LEC”), care introduce măsuri pentru aplicarea în Spania a Regulamentului nr. 1896/2006, prevede la punctele 2 și 11:

„2. Cererea de somație europeană de plată se introduce utilizându-se formularul tip A din anexa I la Regulamentul nr. 1896/2006, fără să fie necesar să se prezinte vreun document care, în cazul în care se prezintă, nu va fi admis.

[...]

11. Aspectele procedurale nereglementate de Regulamentul nr. 1896/2006 în ceea ce privește emiterea unei somații europene de plată sunt reglementate de dispozițiile [LEC] referitoare la procedura de somație de plată.”

19 Articolul 815 alineatul 4 din LEC prevede:

„În cazul în care cererea de plată a creanței se întemeiază pe un contract încheiat între o societate sau un profesionist și un consumator sau un utilizator, Letrado de la Administración de Justicia, anterior [emiterii] somației, notifică cererea instanței pentru ca aceasta să poată aprecia eventualul caracter abuziv al oricărei clauze care constituie temeiul cererii sau care determină suma solicitată.

Instanța examinează din oficiu dacă vreuna dintre clauzele care constituie temeiul cererii sau care determină suma solicitată poate fi calificată drept abuzivă. Dacă apreciază că vreuna dintre clauze poate fi astfel calificată, ea invită părțile să prezinte observații în termen de cinci zile. După ascultarea părților, instanța se pronunță prin ordonanță în termen cinci zile. În această procedură nu este obligatorie intervenția unui avocat sau a unui reprezentant.

În cazul în care instanța constată caracterul abuziv al vreunui dintre clauzele contractuale, ordonanța pronunțată determină consecințele acestei constatări, dispunând fie respingerea cererii ca nefondată, fie continuarea procedurii, dar fără aplicarea clauzelor considerate abuzive.

Dacă instanța apreciază că nu există clauze abuzive, constată acest lucru, iar greșierul procedează la emiterea somației împotriva debitorului în condițiile prevăzute la alineatul 1.

În orice situație, ordonanța pronunțată poate fi atacată direct cu apel.”

Litigiile principale și întrebările preliminare

Cauza C-453/18

- 20 Bondora a încheiat un contract de împrumut în valoare de 755,27 euro cu un consumator, domnul V. C. La 21 martie 2018, această societate a introdus în fața instanței de trimitere o cerere de somație europeană de plată împotriva domnului V. C.
- 21 Apreciind că creanța are la bază un contract de împrumut încheiat între un profesionist și un consumator, în conformitate cu articolul 815 alineatul 4 din LEC, instanța de trimitere a solicitat Bondora să furnizeze documente în sprijinul creanței, aferente elementelor de probă menționate la punctul 10 din formularul tip A, și anume contractul de împrumut și valoarea stabilită a creanței, pentru a putea verifica eventualul caracter abuziv al clauzelor contractuale cuprinse în acest contract.
- 22 Bondora a refuzat să furnizeze documentele menționate, arătând, în primul rând, că, în conformitate cu a douăzeci și treia dispoziție finală punctul 2 din LEC, în cazul unei cereri de somație europeană de plată, nu este necesară furnizarea documentelor în sprijinul creanței menționate și, în al doilea rând, că articolele 8 și 12 din Regulamentul nr. 1896/2006 nu fac nicio referire la prezentarea unor documente pentru emiterea unei somații europene de plată.
- 23 Instanța de trimitere apreciază că o asemenea interpretare a reglementării, citată la punctul anterior, poate ridica dificultăți în ipoteza în care creanța solicitată se întemeiază pe un contract încheiat cu consumatorii. Astfel, instituția creditoare, conform prevederilor articolului 815 alineatul 4 din LEC, nu depune împreună cu cererea de somație europeană de plată documentele necesare pentru aprecierea eventualului caracter abuziv al unei clauze care constituie temeiul cererii sau care a dat naștere sumei solicitate. Or, această instanță subliniază că articolul 815 alineatul 4 din LEC, în versiunea aplicabilă situației de fapt, a transpus în dreptul spaniol jurisprudența Curții referitoare la Directiva 93/13, în special Hotărârea din 14 iunie 2012, Banco Español de Crédito (C-618/10, EU:C:2012:349), și Hotărârea din 21 aprilie 2016, Radlinger și Radlingerová (C-377/14, EU:C:2016:283), pentru ca instanța spaniolă să poată examina din oficiu caracterul pretins abuziv al clauzelor contractuale din care provin creanțele.
- 24 În aceste condiții, Juzgado de Primera Instancia n° 11 de Vigo (Tribunalul de Primă Instanță nr. 11 din Vigo, Spania) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Articolul 7 alineatul (1) din Directiva 93/13 și jurisprudența cu privire la interpretarea acestui articol trebuie interpretate în sensul că [această dispoziție] se opune unei norme naționale precum a douăzeci și treia dispoziție finală [din LEC], care prevede că, în cadrul unei cereri de somație europeană de plată, nu este necesar să se prezinte documente și că, în cazul în care se prezintă, ele nu vor fi admise?”

2) Articolul 7 alineatul (2) litera (e) din Regulamentul nr. 1896/2006 trebuie interpretat în sensul că [această dispoziție] nu interzice [instanței] să solicite instituției creditoare să prezinte documentele pe care își întemeiază cererea rezultată dintr-un contract de împrumut de consum încheiat între un profesionist și un consumator, dacă instanța consideră indispensabilă examinarea documentelor respective pentru a aprecia eventuala existență a unor clauze abuzive în contractul încheiat între părți și respectarea în acest mod a prevederilor Directivei 93/13 și a jurisprudenței privind interpretarea acesteia?”

Cauza C-494/18

25 Bondora a încheiat un contract de împrumut în valoare de 1 818,66 euro cu XY. La 17 mai 2018, Bondora a introdus în fața instanței de trimitere o cerere de somație europeană de plată împotriva acestuia.

26 În formularul tip A din anexa I la Regulamentul nr. 1896/2006, Bondora a precizat că XY era un consumator și că ea dispunea de contractul de împrumut pe care se întemeiau această cerere și valoarea stabilită a creanței.

27 Constatând calitatea de consumator a uneia dintre părți, instanța de trimitere a solicitat Bondora să completeze punctul 11 din acest formular tip A, intitulat „Declarații și informații suplimentare”, indicând defalcarea creanței în cauză, precum și clauzele contractului în sprijinul acestei creanțe.

28 Bondora a refuzat să furnizeze informațiile menționate, susținând că, în temeiul articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1896/2006, ea nu era obligată să indice mai multe elemente de probă în sprijinul creanței. Astfel, în conformitate cu a douăzeci și treia dispoziție finală punctul 2 din LEC, în cazul unei cereri de somație europeană de plată, nu ar fi necesară prezentarea unor documente în sprijinul acestei creanțe. Această societate a arătat de asemenea că alte instanțe admiseseră deja astfel de cereri de somație de plată, fără să i se fi solicitat să îndeplinească alte cerințe.

29 Instanța de trimitere are îndoieli cu privire la interpretarea Regulamentului nr. 1896/2006 în raport cu protecția consumatorilor și cu jurisprudența Curții. În opinia sa, o somație europeană de plată emisă fără a se efectua din oficiu controlul eventualei existențe a clauzelor abuzive poate aduce atingere imperativului protecției consumatorilor, consacrat la articolul 38 din cartă coroborat cu articolul 6 alineatul (1) TUE.

30 În plus, potrivit acestei instanțe, articolul 38 din cartă, articolul 6 alineatul (1) TUE, precum și articolul 6 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din Directiva 93/13 nu se opun unei dispoziții naționale precum a douăzeci și treia dispoziție finală punctul 2 din LEC, în măsura în care aceasta permite instanței să ia cunoștință de conținutul clauzelor accesorii ale contractului în cauză pentru a putea efectua controlul din oficiu al clauzelor abuzive.

31 În schimb, ea consideră că, dacă interpretarea Regulamentului nr. 1896/2006 ar permite să nu se poată solicita nicio precizare suplimentară pentru a verifica dacă au fost aplicate clauze abuzive, acest regulament ar fi nevalid, ca urmare a încălcării articolului 6 alineatul (1) TUE și a articolului 38 din cartă.

32 În aceste condiții, Juzgado de Primera Instancia n° 20 de Barcelona (Tribunalul de Primă Instanță nr. 20 din Barcelona, Spania) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) O dispoziție națională precum a douăzeci și treia dispoziție finală punctul [2] din [LEC], care nu permite prezentarea și nici solicitarea unui contract sau a calculului defalcat al creanței care face obiectul unei cereri de somație europeană de plată, în care pârâtul este un consumator și există

indicii că s-ar putea cere sume bazate pe clauze abuzive, este compatibilă cu articolul 38 din cartă, cu articolul 6 alineatul (1) [TUE], precum și cu articolul 6 alineatul (1) și cu articolul 7 alineatul (1) din Directiva 93/13?

- 2) Este conform cu articolul 7 alineatul (2) litera (d) din Regulamentul nr. 1896/2006 de instituire a unei proceduri europene de somație de plată să se solicite reclamantului, în cazul cererilor introduse împotriva unui consumator, să precizeze, la punctul 11 din formularul tip A [din anexa I la Regulamentul nr. 1896/2006], calculul defalcat al creanței solicitate? De asemenea, este conform cu dispoziția respectivă să se solicite ca, la același punct 11, să se transcrie conținutul clauzelor din contract pe care se întemeiază cererile introduse împotriva unui consumator, care depășesc obiectul principal al contractului, pentru a aprecia caracterul abuziv al acestora?
- 3) În cazul unui răspuns negativ la a doua întrebare, versiunea în vigoare a Regulamentului nr. 1896/2006 permite să se examineze din oficiu, înainte de emiterea somației europene de plată, dacă un contract încheiat cu un consumator conține clauze abuzive și, în cazul unui răspuns afirmativ, în temeiul cărei dispoziții?
- 4) În cazul în care, în conformitate cu versiunea actuală a Regulamentului nr. 1896/2006, nu se poate efectua controlul din oficiu al existenței clauzelor abuzive înainte de emiterea somației europene de plată, instanța de trimitere solicită Curții să se pronunțe cu privire la validitatea regulamentului menționat din perspectiva articolului 38 din cartă și a articolului 6 alineatul (1) [TUE].”

Procedura în fața Curții

- 33 Prin decizia președintelui Curții din 6 septembrie 2018 și prin decizia Curții din 18 iunie 2019, cauzele C-453/18 și C-494/18 au fost conexate.

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima și la a doua întrebare adresate în cauzele C-453/18 și C-494/18, precum și cu privire la a treia întrebare adresată în cauza C-494/18

- 34 Prin intermediul primei și al celei de a doua întrebări în cauzele C-453/18 și C-494/18, precum și prin intermediul celei de a treia întrebări în cauza C-494/18, instanțele de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 7 alineatul (2) literele (d) și (e) din Regulamentul nr. 1896/2006, precum și articolul 6 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din Directiva 93/13, astfel cum au fost interpretate de Curte și citite în lumina articolului 38 din cartă, trebuie interpretate în sensul că permit unei „instanțe”, în sensul regulamentului menționat, sesizate în cadrul unei proceduri europene de somație de plată, să solicite creditorului informații suplimentare, referitoare la clauzele din contract invocate în sprijinul creanței în cauză, pentru a efectua controlul din oficiu al caracterului eventual abuziv al acestor clauze și, în consecință, că se opun unei legislații naționale care declară ca fiind inadmisibile documente suplimentare furnizate în acest sens.
- 35 Cu titlu preliminar, trebuie arătat că, în temeiul articolului 2 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1896/2006, acesta se aplică în litigiile transfrontaliere. Potrivit articolului 3 alineatul (1) din regulamentul menționat, un litigiu este transfrontalier atunci când cel puțin una dintre părți are domiciliul sau reședința obișnuită într-un stat membru, altul decât statul membru al instanței sesizate. În speță, sub rezerva verificărilor care trebuie efectuate de instanțele de trimitere, din elementele dosarului prezentat Curții reiese că Bondora este o societate al cărei sediu social se află în Estonia. Prin urmare, este aplicabil Regulamentul nr. 1896/2006.

- 36 În primul rând, trebuie arătat că, astfel cum reiese din articolul 1 din Regulamentul nr. 1896/2006 coroborat cu considerentele (9) și (29) ale acestui regulament, obiectul acestuia este acela de a simplifica, de a accelera și de a reduce costurile în cauzele transfrontaliere referitoare la creanțele pecuniare necontestate prin instituirea unei proceduri europene de somație de plată.
- 37 Tocmai pentru a garanta obiectivul rapidității și al uniformității procedurii menționate, cererea de somație este introdusă prin intermediul formularului tip A din anexa I la Regulamentul nr. 1896/2006, în conformitate cu articolul 7 din acest regulament, al cărui alineat (2) enumeră elementele care trebuie să figureze în această cerere. În special, articolul 7 alineatul (2) literele (d) și (e) din Regulamentul nr. 1896/2006 prevede că cererea de somație include cauza acțiunii, inclusiv descrierea circumstanțelor invocate ca temei al creanței și, după caz, a dobânzilor cerute, precum și o descriere a elementelor de probă în sprijinul creanței.
- 38 În temeiul articolului 8 din același regulament, instanța sesizată cu cererea de somație europeană de plată examinează, în cel mai scurt termen și bazându-se pe formularul tip A menționat, dacă sunt îndeplinite condițiile menționate, printre altele, la articolul 7 din Regulamentul nr. 1896/2006 și dacă cererea apare a fi întemeiată. În acest caz, ea emite somația europeană de plată, în conformitate cu articolul 12 din regulamentul menționat. Dacă nu sunt îndeplinite condițiile de la acest articol 7, potrivit articolului 9 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1896/2006, ea dă reclamantului posibilitatea să completeze sau să rectifice cererea, utilizând formularul tip B din anexa II.
- 39 În al doilea rând, trebuie să se stabilească dacă, în cadrul unei astfel de proceduri europene de somație de plată, instanța sesizată cu cererea de somație menționată se supune cerințelor prevăzute la articolul 6 alineatul (1) și la articolul 7 alineatul (1) din Directiva 93/13, astfel cum au fost interpretate de Curte și citite în lumina articolului 38 din cartă.
- 40 În această privință, trebuie amintit, *primo*, că sistemul de protecție instituit prin Directiva 93/13 se bazează pe ideea că un consumator se găsește într-o situație de inferioritate față de un profesionist în ceea ce privește atât puterea de negociere, cât și nivelul de informare, situație care îl conduce la aderarea la condițiile redactate în prealabil de profesionist, fără a putea exercita o influență asupra conținutului acestora (Hotărârea din 27 februarie 2014, Pohotovost, C-470/12, EU:C:2014:101, punctul 39 și jurisprudența citată). În plus, articolul 38 din cartă prevede că politicile Uniunii asigură un nivel ridicat de protecție a consumatorilor. Acest imperativ este valabil pentru punerea în aplicare a Directivei 93/13 (Hotărârea din 27 februarie 2014, Pohotovost, C-470/12, EU:C:2014:101, punctul 52).
- 41 *Secundo*, potrivit articolului 6 alineatul (1) din Directiva 93/13, statele membre stabilesc că clauzele abuzive utilizate într-un contract încheiat cu un consumator de către un profesionist, în conformitate cu legislația internă, nu creează obligații pentru consumator.
- 42 *Tertio*, date fiind natura și importanța interesului public pe care îl constituie protecția consumatorilor, Directiva 93/13 impune statelor membre, astfel cum reiese din articolul 7 alineatul (1) din aceasta coroborat cu al douăzeci și patru al considerent al său, să prevadă mijloace adecvate și eficiente pentru a preveni utilizarea în continuare a clauzelor abuzive în contractele încheiate cu consumatorii de către profesioniști (Hotărârea din 13 septembrie 2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, punctul 40 și jurisprudența citată).
- 43 Astfel, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, instanța națională este obligată să analizeze din oficiu caracterul abuziv al unei clauze contractuale care se încadrează în domeniul de aplicare al Directivei 93/13, suplinind în acest fel dezechilibrul existent între consumator și profesionist, cu condiția să dispună de elementele de drept și de fapt necesare în acest scop (Hotărârea din 4 iunie 2009, Pannon GSM, C-243/08, EU:C:2009:350, punctul 32, și Hotărârea din 13 septembrie 2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, punctul 42, precum și jurisprudența citată).

- 44 În această privință, trebuie să se sublinieze că, în cadrul procedurilor naționale de somație de plată, Curtea a declarat că articolul 7 alineatul (1) din Directiva 93/13 se opune unei reglementări naționale care permite emiterea unei ordonanțe de plată, în cazul în care instanța sesizată cu o cerere de emitere a unei ordonanțe de plată nu dispune de competența de a efectua o examinare a caracterului eventual abuziv al clauzelor acestui contract, în măsura în care modalitățile de exercitare a dreptului de a formula opoziție la o astfel de ordonanță nu permit să se asigure respectarea drepturilor conferite consumatorului de această directivă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 septembrie 2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, punctul 71, și Ordonanța din 28 noiembrie 2018, PKO Bank Polski, C-632/17, EU:C:2018:963, punctul 49).
- 45 Astfel, Curtea a reținut că o instanță sesizată cu o cerere de emitere a unei ordonanțe de plată trebuie să stabilească dacă modalitățile procedurii de opoziție prevăzute de dreptul național nu generează un risc care nu este neglijabil ca consumatorii implicați să nu formuleze opoziția necesară (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 septembrie 2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, punctul 61 și jurisprudența citată).
- 46 Aceste cerințe se impun și atunci când o „instanță”, în sensul Regulamentului nr. 1896/2006, este sesizată cu o cerere de somație europeană de plată, în sensul regulamentului menționat.
- 47 Prin urmare, este necesar să se stabilească dacă Regulamentul nr. 1896/2006 permite instanței sesizate cu o cerere de somație europeană de plată să solicite creditorului, în scopul efectuării unei examinări din oficiu a caracterului eventual abuziv al clauzelor contractului, în conformitate cu cerințele care decurg din articolul 6 alineatul (1) și din articolul 7 alineatul (1) din Directiva 93/13, informații suplimentare referitoare la clauzele invocate în sprijinul creanței sale.
- 48 În această privință, trebuie să se constate că, deși articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1896/2006 reglementează în mod exhaustiv condițiile pe care trebuie să le îndeplinească cererea de somație europeană de plată (Hotărârea din 13 decembrie 2012, Szyrocka, C-215/11, EU:C:2012:794, punctul 32), nu este mai puțin adevărat că reclamantul trebuie de asemenea să utilizeze formularul tip A din anexa I la acest regulament, în scopul introducerii unei asemenea cereri de somație, în conformitate cu articolul 7 alineatul (1) din regulamentul menționat. Or, pe de o parte, din cuprinsul punctului 10 din formularul tip A rezultă că reclamantul are posibilitatea să indice și să descrie tipul de elemente de probă disponibile, inclusiv înscrisuri, și, pe de altă parte, din cuprinsul punctului 11 din acest formular rezultă că pot fi adăugate informații suplimentare la cele cerute în mod expres la punctele precedente ale formularului menționat, astfel încât el să permită furnizarea unor informații suplimentare referitoare la clauzele invocate în sprijinul creanței, constând, printre altele, în reproducerea întregului contract sau în prezentarea unei copii a acestuia.
- 49 În plus, articolul 9 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1896/2006 prevede că instanța sesizată cu cererea menționată dispune de posibilitatea de a solicita creditorului să completeze sau să rectifice informațiile furnizate în temeiul articolului 7 din Regulamentul nr. 1896/2006, utilizând formularul tip B din anexa II la acest regulament.
- 50 Rezultă că instanța sesizată trebuie să aibă posibilitatea să ceară creditorului, în temeiul articolului 7 alineatul (1) și al articolului 9 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1896/2006, informații suplimentare referitoare la clauzele invocate în sprijinul creanței sale, precum reproducerea întregului contract sau prezentarea unei copii a acestuia, pentru a putea examina caracterul eventual abuziv al acestor clauze, în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) și cu articolul 7 alineatul (1) din Directiva 93/13 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 septembrie 2018, Catlin Europe, C-21/17, EU:C:2018:675, punctele 44 și 50).
- 51 O interpretare diferită a articolului 7 alineatul (2) literele (d) și (e) din Regulamentul nr. 1896/2006 ar putea permite creditorilor să eludeze cerințele care decurg din Directiva 93/13 și din articolul 38 din cartă.

- 52 Trebuie subliniat de asemenea că împrejurarea că o instanță națională solicită reclamantului să prezinte conținutul documentului sau al documentelor care servesc drept bază pentru cererea sa ține doar de cadrul probatoriu al procesului, întrucât o asemenea solicitare urmărește doar să verifice temeinicia cererii, astfel încât ea nu contravine principiului disponibilității (a se vedea prin analogie Hotărârea din 7 noiembrie 2019, Profi Credit Polska, C-419/18 și C-483/18, EU:C:2019:930, punctul 68).
- 53 În consecință, articolul 7 alineatul (2) literele (d) și (e) din Regulamentul nr. 1896/2006 coroborat cu articolul 6 alineatul (1) și cu articolul 7 alineatul (1) din Directiva 93/13, astfel cum au fost interpretate de Curte și citite în lumina articolului 38 din cartă, se opune unei reglementări naționale care declară inadmisibile documente suplimentare față de formularul tip A din anexa I la Regulamentul nr. 1896/2006, precum o copie a contractului în cauză.
- 54 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la prima și la a doua întrebare în cauzele C-453/18 și C-494/18, precum și la a treia întrebare în cauza C-494/18 că articolul 7 alineatul (2) literele (d) și (e) din Regulamentul nr. 1896/2006, precum și articolul 6 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din Directiva 93/13, astfel cum au fost interpretate de Curte și citite în lumina articolului 38 din cartă, trebuie interpretate în sensul că permit unei „instanțe”, în sensul regulamentului menționat, sesizate în cadrul unei proceduri europene de somație de plată, să solicite creditorului informații suplimentare, referitoare la clauzele din contract invocate în sprijinul creanței în cauză, pentru a efectua controlul din oficiu al caracterului eventual abuziv al acestor clauze și, în consecință, că se opun unei legislații naționale care declară ca fiind inadmisibile documente suplimentare furnizate în acest sens.

Cu privire la a patra întrebare în cauza C-494/18

- 55 Având în vedere răspunsul dat la prima și la a doua întrebare în cauzele C-453/18 și C-494/18, precum și la a treia întrebare în cauza C-494/18, nu este necesar să se răspundă la această a patra întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 56 Întrucât, în privința părților din litigiile principale, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

Articolul 7 alineatul (2) literele (d) și (e) din Regulamentul (CE) nr. 1896/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2006 de instituire a unei proceduri europene de somație de plată, precum și articolul 6 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, astfel cum au fost interpretate de Curte și citite în lumina articolului 38 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, trebuie interpretate în sensul că permit unei „instanțe”, în sensul regulamentului menționat, sesizate în cadrul unei proceduri europene de somație de plată, să solicite creditorului informații suplimentare, referitoare la clauzele din contract invocate în sprijinul creanței în cauză, pentru a efectua controlul din oficiu al caracterului eventual abuziv al acestor clauze și, în consecință, că se opun unei legislații naționale care declară ca fiind inadmisibile documente suplimentare furnizate în acest sens.

Semnături